

som ikke stemmer med min Opfattelse, og som jeg tror, er uheldigt. Man er f. Eks. gaaet bort fra den Maade, hvorpaa Kommissionerne nedsættes. Ifølge Regeringens Lovforslag skulde de to Medlemmer vælges af Amdsraadet. Husmandsforeningerne have i det andet Ting haft Talsmænd for, at de skulde være medbestemmende ved dette Kommissions-Valg. Man har ikke kunnet blive enig om det, og der er derfor kommet en Bestemmelse, som skulde være et Slags Kompromis, og som medfører en Del Omsvøb med Hensyn til Valget af disse Kommissionsmedlemmer. Jeg anser dette for uheldigt, idet det kun bidrager til at gøre det mere besværligt at faa Kommissionsmedlemmerne valgte, end det hidtil har været. Og derhos tror jeg, at man maa sige, at de Kommissionsmedlemmer, der hidtil have været valgte af Amdsraadene, have gjort fuldkommen Fyldest paa deres Plads.

Saa vel i den Kommission, som i sin Tid blev nedsat for at gøre Udkast til et Forslag om at skaffe Lodder til Landarbejdere, som under Forhandlingerne i den første Rigsdagssamling, da dette Udkast behandledes, gjorde der sig forskellige Meninger gældende om, hvor stort et Beløb de, der ønske en saadan Huslod, skulde være i Besiddelse af, eller, hvis vi vende det om: hvor stort et Tilskud Staten skulde yde til Erhvervelse af saadanne Huslodder. Det blev den Gang forlangt, at vedkommende Husmænd skulde eje en Femtepart af, hvad Lodden med Bygninger vilde koste. Man fandt, at Statens Risiko blev for stor, hvis den vedkommende ikke ejede en Femtepart. Fra anden Side blev det gjort gældende, at hvis der krævedes mere end en Tiendepart, vilde Loven ikke blive til saa megen Lykke for Husmændene, som man havde tænkt. Særlig vilde det være vanskeligt for de gifte Arbejdere at yde en større Part end en Tiendepart. — Siden den Tid ere Forholdene ganske betydeligt forandrede. De daværende gifte Arbejdere, som attraaede Huslodder, have vist forlængst faaet dem, Landarbejdernes Løn er stegen i høj Grad, man kan vist godt sige, at den i de sidste 20 Aar er stegen omtrent til det dobbelte af, hvad den var tidligere. Derfor vil det nu ikke være saa vanskeligt for en paapasselig og sparsommelig Landarbejder at samle saa meget sammen, at han kan have tilstrækkeligt til at yde en Femtedel. Dette Lovforslag tager ikke blot Sigte paa at skaffe Jordlodder til Landarbejdere, men, som Overskriften

viser, ogsaa paa at skaffe Jord til selvstændige Husmandsbrug, der giver tilstrækkeligt Arbejde til en Mand i hele hans Arbejdstid. Der er derfor Grund til at fastholde Fordringen om en Femtedel. — Spørge vi, hvorledes Staten hjælper andre smaa Husmænd, som selv erhverve Ejendomme, men ikke faa Tilskud efter denne Lov, saa gør den det med en Garanti overfor Husmandskreditforeningen, hvor Husmændene kunne gaa hen og laane de Penge, de skulde have for at erhverve Ejendommene. Men Kreditforeningen stiller dog den Fordring, at Husmanden selv mindst skal være Ejer af en Trediedel, at Husmanden skal forrente Laanet med 4 pCt. og begynde at amortisere det fra den Dag, Laanet ydes ham. Man kan saaledes ikke sige andet, end at, selv om Staten stillede Fordring om, at Husmanden skulde eje en Femtedel af den Ejendoms Værdi, han attraar, stilles han dog gunstigt, idet Staten byder ham Pengene til 3 pCt. og ikke forlanger nogen Amortisation af Laanet før efter 5 Aars Forløb. Jeg kan forstaa, at Staten bringer Ofre for at fremskaffe smaa Jordbrug, og er de Mænd behjælpelige, der ville oprette saadanne, men Ofrenes Størrelse bør holde sig indenfor det nødvendige til disses Oprettelse. Der er jo en vis Risiko ved at laane de 9 Tiendele, ja, man kan sige, der er allerede Risiko ved at laane de 4 Femtedele. Og Staten har stort Tab paa de Penge, den saaledes laaner Husmændene. Den har hidtil laant godt og vel 15 Mill. Kr. til Husmandslodder, og da Staten ikke i den Tid, Udlaanene have fundet Sted, har kunnet gøre Regning paa at faa mere end ca. 98 pCt. for sine $3\frac{1}{2}$ pCt.s Obligationer, have de 15 Mill. Kr. skaffet Staten et Kurstab af 370,000 Kr. og et aarligt Rentetab af 90,000 Kr. Der foreslaas nu at bevilge 20 Mill. Kr. til saadanne Lodder, og efter den Kurs, der er i Øjeblikket paa $3\frac{1}{2}$ pCt.s Statsobligationer, vil det bringe et Kurstab af 500,000 Kr. og et aarligt Rentetab af 102,000 Kr. Naar Staten vil yde Hjælp der, skulde man jo mene, at det skulde være Hjælp til Selvhjælp, og at den ikke var, om jeg saa maa sige, i al Evighed forpligtet til at blive ved at hjælpe de Husmandsbrug, der saaledes opstaa. Det kunde være rimeligt, at Husmandsbrugene, naar de var hjulpsaa langt frem, at de kunde faa Laan andre Steder, f. Eks. i Husmandskreditforeningerne, indbetalte det skyldige Restbeløb til Staten. Det har jeg tænkt kunde ske, saa snart 2 Femtedele af Laanet var